

Riad' si svoj člň!

jar 2011

...časopis pre roverky a roverov, pútnikov, tulákov, vandrovníkov...

**...Prirodzený rytmus...Slobodný... Stopadesátý sonet o jaru ...Trojdňovka v Nízkých Tatrách..
...Kruh prírody...Kniha o pastierovi...Pri prastarom dube...**

úvodník..

Prirodzený rytmus

Keď sa pozriete vôkol seba, uvidíte svet plný neprirodzených vecí. Od ciest zregulovaných slobodných riek až po nekonečné, do neba siahajúce modly našej doby, dymiace komíny... Skoro všetko, čo denne robíme, robíme bez vedomia.... Bez toho, aby sme vedeli prečo to robíme...bez rozmýšľania vykonávame príkazy z hore... Všetko máme pekne orámované a vtesnané do noriem... Prirodzený rytmus dňa ničime, keď noci presedíme pred počítačom. Pomaly nevnímame či je leto alebo zima, pretože väčšinu dňa presedíme zavretý v škole, práci...medzitým sa presúvame autami do veľkých nákupných centier. Pre skúšku, kto vie, ktorý stromom pri tvojom dome rozvinuli už listy?

Pre vrátenie prirodzeného rytmu kolobehu ročných období, do našich životov časopis *Riad' si svoj člň!* a *Korčín* začínajú vychádzať na magické časti roka – jarná rovnodennosť, letný slnovrat, jesenná rovnodennosť a zimný slnovrat...

Text: Martin Cerovský – Cero

rieka informácií pre roverov...

SOARE 2011

...najväčšia slovenská roverská akcia roka prichádza...

29. 4. - 1. 5. 2011 – Banská Bystrica

www.soarefest.sk

Antropoid 2011

...spoznaj svoje hranice...

čaj o štvrtej o piatej....

Slobodný

Modrú oblohu...nič len modrú oblohu nad hlavou mal...to bola strecha jeho domu... Krajinu neustále v mysli nosil a dušu mu hladili žiarivé slnečné lúče. Miloval zamatový vietor vo vlasoch a čaro ciest. Myslel čistu mal a batoh s vecami nenosil. Jediné čo si niesol, boli ideály...a tie bývajú ťažšie ako obyčajná pútnická výbava.

V očiach mal šťastie a porozumenie. Jedol čo les a dobrí ľudia dali. Na jeseň trnky, tie sú vraj dobré na silu, inokedy bukové listy a hriby. Topánky nenosil, veď mu boli ku ničomu. Nosil starostlivo zaplátané nohavice, snehovo bielu lanovú košeľu a kolo pásu opasok na silu.

Večer sa prikrýval hviezdami, uspávanke mu húkali sovy a ráno vstával s východom slnka. Zem mu bola posteľou, stromy ochrancami snov, hviezdly lampiónmi ciest...

Radoval sa z každého darovaného dňa...radoval sa, že slnko svieti a vtáci v korunách stromov spievajú. Keď sa mu zachcelo spievať, čo mu len hlas stačil.. Keď sa mu zachcelo, behať, čo mu len dych stačil...za rána bosý na sviežej rose....

Text: Martin Cerovský – Cero

- prevzatý úryvok z jeho pripravovanej knihy

čaj o piatej o štvrtej....

Stopadesátý sonet o jaru

Ján Skácel

Jaro je tak křehké
až se světlo láme
pomalu
slimáčími růžky

se odhodlává tráva
listí má prsty
k zemi svěřené
a ráno nepřestává

po celý den
a trvá přes půlnoc
a do poslední chvíle

na větvi hlóhu
zpívá v dešti křes
a šílený je

- prevzaté z www.rotrekl.cz

Trojdnovka v Nízkych Tatrách

...ako som sa skoro zabil...

Jarné prázdniny sú v plnom prúde a staršie osadenstvo nášho zboru (Roverská patrôla Amundsenove deti + družina Dravcov) už netrpezlivo čakajú na stredu. Pre niekoho normálny prázdninový deň, no pre nás sa týmto začínala dlho očakávaná chatka. Až do posledného momentu sme si mysleli, že sa zberáme do Veľkej Fatry, pretože miesto, kde chatka stojí je pri dedinke Podsuchá pri Ružomberku, a tam hraničia naše dva národné parky - Národný park Nízke Tatry a Národný park Veľká Fatra.

Stretnutie bolo o 7:00 na vlakovkej stanici u nás v Slatine. Plán bol celkom jednoduchý. Dostať sa do Zvolena, odtiaľ vlakom do Banskej Bystrice a z tadiaľ busom do Ružomberka. A práve v Ružomberku sa začína to pravé, nefalšované dobrodružstvo. Plán bol vyvinutý aj na pobyt v Ružomberku -

nájsť mestskú políciu, kde pre nás boli odložené kľúče od chaty. Keďže každý skaut má správny a dobre orientovaný kompas vo svojej hlave, ani tento krát nás nezradil a políciu aj s kľúčmi sme našli. Už len kúpiť nejaké to jedlo v Hypernove a mohli sme sa konečne vybrať autobusom do dedinky Podsuchá, ktorá je vzdialená od Ružomberka asi 10km. Zo zastávky sme putovali viac menej popri hlavnej ceste, čo nebolo až tak príjemné. Asi po polhodine sme dorazili na miesto.

Chatka, ktorá nás vítala, bola neuveriteľne krásna. Vlastne to bola stará drevenica, ktorú skauti z Ružomberka previezli a zrekonštruovali.

Ihneď po príchode sme začali znášať drevo z lesa, aby sme v noci nezamrzli a aby bolo na čom aj variť.

Asi o pól jednej, keď už bolo dosť nachystaného dreva a nevládali sme už pohnúť ani prstom, konečne prišiel čas aj na jedlo.

Rozkúrili sme v chatke, postavili na čaj a začali sme si užívať „jarnú dovolenku“...

Do večera bolo ešte ďaleko, takže sme si spríjemnili zvyšok

poobedia prechádzkou po okolitej krajine, ktorá nás prekvapila množstvom veľkých skál a malými jaskyňami. Samozrejme, že nám to nedalo, a takmer do každej zemskej diery, kde sa dalo vtrepáť sme sa vtrepali, kde sa dalo vyliezť sme vyliezli. A áno, aby som nezabudol, podarilo sa mi „zrebit“ zo skaly. Našťastie, všetko dobre dopadlo a môžem tu v zdraví písať tento článok. Druhý deň sa niesol v znamení celodennej výpravy, ktorej cieľom bol Brankov vodopád. Ako inak, po turistickej ceste sme nešli, ale trieskali sme sa hádam cez najstrmší svah, aký tam naokolo vôbec bol, aby sme sa mohli dostať na hrebeň neznámeho kopca a potom už len zísť dole do doliny k vodopádu. Aj táto cesta priniesla množstvo zaujímavých výhľadov, prekážok, ktoré nám matička zem pripravila a aj množstvo vtipných udalostí. Brankov vodopád nás naozaj prekvapil, pretože sme naozaj nečakali 55m vysoký zamrznutý ľadopád. Keď sme si predstavili, aké to tu musí byť na jar, keď sa všetko rozpúšťa, hneď nás asi každého napadlo, že to musí byť naozaj veľký rachot z kvanta padajúcej vody. Do chatky sme dorazili približne večer o piatej. Zničení, vysmädnutí a hladní...

Žalúdky sa ihneď naplnili dobrotami, čo Hypernova dala, smäd utíchlo pod dobre uvareným mäťovým čajom. V chate teplo, dobrá nálada, zvuk gitary. Čo viac si len skaut môže priať. Už len hádam za „plach“ rezňov, ktorý sme, žiaľ, vtedy nemali. Ale boli sme šťastní a spokojní. A to nám v tej chvíli stačilo.

Stráviť neuveriteľné tri dni s priateľmi, plné zážitkov a zábavy stojí veru aj za ten „plach“ rezňov. Na tretí deň už išli veci ako po masle. Vstali sme, upratali a zrazu sme si uvedomili, že o 20 minút nám ide autobus. Skautská akcia, by hádam ani nebola skautskou akciou, keby sme nestíhali a neutekali na autobus. Pre slabšie povahy hneď poviem, že sme to stihli. Aj posledný nečakaný kľinec programu pre nás dopadol úspešne. No a to je koniec nášho výletu do Veľkej Fatry, teda do Nízkych Tatier.

Text: Michal Parobok – Kiko

Foto: Martin Cerovský - Cero

Kruh prírody

... jar..

Život našich predkov, starých Slovanov, bol v silnom prepojení so silami, ktoré krúžili v krajine a v ich životoch.

Ľudia sa prispôbovali kolobehu života v krajine, keďže žili v krajine a s krajinou. Jedli z drevených misiek, steny svojich domčekov vyplňali hlinou, sadili zrnú do zeme a so silnou vierou sa chodili modliť ležiac na chrbte do svätohájov. Svätoháje boli obrovské lesy, kde vládla len príroda, nebrali z nich drevo ani tu nepoľovali. Nepotrebovali kľčovať drevo a lomiť kameň na stavbu chrámov...

Taký bol život našich predkov, v silnom prepojení so zemou, pokorný a nebojovný. Naši predkovia nebojovali o nové územia, bránili si len svoje. Bola však na náš národ uvrhnutá tisícročná kľatba, svätoháje boli vyrubované, vedmy pálené na hraniciach a pôvodné duchovno neustále potlačované. Potlačovali ho, ale nepotlačili, zachovali sme toho mnoho, najväčším sú oslavy prírody, ktoré pretrvali do minulého storočia.

Tento rok vám chcem postupne predstaviť kruh života našich predkov, napadlo ma to, keď sme boli s rovermi v starej drevenici na trojdňovke v Nízkych Tatrách a na čelnej hrade domu bol vyrezaný slnečný znak. Tento znak mi potvrdil to, že pôvodné duchovno v našom kraji nevymrelo ani za tisíc rokov.

Hromnice – začiatok februára

V tomto čase prvýkrát hrmí ako predzvest' nadchádzajúcej jari, prvé búrky a dažďe prebúdzajú prírodu

V Slovanov bolo toto obdobie zasvätené bohu Perúnovi, keďže Perún vládne hromu a blesku, tak deň počas, ktorého Perún otvára bránu Irie sa nazval Hromnicami. Rovnako ako v Ríme, aj slovanský žreci v tomto období prelomu medzi zimou a jarom vykonávali obrady očisty a žiadali o plodnosť v nasledujúcom období.

Jarná rovnodennosť

Bol oslavou návratu svetla, časom hier a súťaží, obzvlášť jazdou na koni, pästnými zápasmi, plazením a predstieraním bitiek. Bol to čas ochranných i očistných rituálov a čas nenásytosti, obscénosti a udobrovania sporov. Mnoho zvykov oslavujúcich Slnko bolo priamo s tým spojené. Zapalovanie vatier, spúšťanie horiaceho kolesa

alebo obchádzanie dediny s faklami na koni. Statky sa v tomto čase metlou alebo posvätnou ikonou trikrát dookola obchádzali, aby sa vytvoril magický kruh, ktorý mal chrániť proti chorobám a zlým vplyvom.

Tradične sa čistili a zdobili domy a stodoly, pripravovalo sa slávnostné jedlo. Jedávali sa kozuly, cestoviny v tvare dobytky, kôz a pod., ktoré zabezpečovali rozmnožovanie stáda. Ozdobovali sa vajcia, ktoré sa gúľali po zemi za účelom preniesť ich plodnosť do zeme. Obvyklé "kolísanie", ktoré sa v tomto čase vyskytovalo malo posilniť hojnosť a plodnosť dedičanov.

Pripravovala sa soľ pre nastávajúci rok a používala sa na očisťujúce a liečivé účely. Rituálne kúpanie sa uskutočňovalo pred východom Slnka a nasledovalo vydymovaním pomocou dymu z borievky (jalovec).

Veľká noc

Najznámejšie jarné oslavy sú veľkonočné sviatky, sú to pôvodne staroslovanský sviatok, ich základnou podstatou bolo víťanie jari. Prebúdzanie prírody sa spájalo odjakživa s radosťou a optimizmom. Symbolom jari, slnka, zárodku nového života a plodnosti je vajčisko. Veľkú noc zase charakterizuje korbáč zhotovený z mladých jarných zelených prútikov. Je znakom sily, zdravia a sviežosti, ktoré možno šibaním preniesť na človeka. Vo Veľkonočný pondelok, už za včas rána, chodia mládenci šibať alebo poľievať dievčatá. Tie im za odmenu darujú vopred prichystané kraslice – maľované vajčisko.

Vynášaním Moreny, v iných krajoch aj Murienu, (bábky v životnej veľkosti zo slamy, oblečenej do ľudového ženského kroja) vyjadrujú ľudia svoju túžbu skončiť so zimou, a zároveň ním privolávajú dlho očakávanú jar. Morena sa zvyčajne zapíjala a hodila do rieky, aby so sebou odniesla zimu a všakovaké choroby, ktoré ľudí trápili v zime. Morena je totiž staroslovanská bohynia smrti. Tento zvyk sa zachoval dodnes a robievajú ho rôzne folklórne súbory.

Obradná orba

Konala sa koncom apríla. Bolo to vzdanie úcty Matke Zemi, ktorá je pripravená na ďalšie vegetačné obdobie. Počas tohto sviatku sa vychádzalo na polia. Starší ľudia chodievali k potokú a zbierali kámenky pre každé zviera prislúchajúce ich rodine. Tieto kámenky uložili do vaku, ktorú následne zavesili na dvore. Prvý orač býval aj s pluhom obliaty vodou. Niekedy bola odovzdaná obeť Zemi v podobe zaorania škrapiniek z kraslíc. Stáda sa vypúšťajú na polia a fináli posvätenými konáríkmi vrby. Sila vrby sa prenášala na zviera alebo na osobu, ktorá nimi šľahala.

Rituál bol sprevádzaný spevmi. Ľudia chodili okolo polí a spievaním vyzývali na ochranu dobytka, ktorý sa nachádzal na poliach alebo mimo nich. Niektoré konáríky vrby boli povkladané do žitných (ražných) polí, aby im dodali silu. Ostatné si prinášali domov, čím si pomáhali zabezpečiť návrat stáda.

Cykľus článkov *Kruh prírody*, ktorý chcem uverejňovať v tomto časopise počas roka 11 má priblížiť život našich predkov a jeho spojenosť s dneškom. Chcem sa venovať rôznym aspektom ich života do hĺbky. Tento cyklus má pootvoriť dvere vašich myslí v tom čo už vieme, ale robíme to nevedome. Nevedomé vykonávanie činností nie je zdravé. To je ako, keď folklórne súbory tancujú dokonale ľudové tance, tanečníci majú tréningy niekoľkokrát za týždeň a ich tanečníci majú v tridsiatke „rozbité“ koléná len preto, lebo to nerobia nevedome. Zato keďysi bola ľudová veselica každý týždeň a odzemoť si zatancovali aj 50 roční chlapi... Tieto články chcem doplniť fotkami z divokých Karpát, ktoré som nafotil na mojich potulkách krajinou...

Text a fotky: Martin Cerovský – Cero

- článok bol spracovaný na základe rôznych historických, informačných zdrojov

knižky na cesty...

Kniha o pastierovi

Joann Davisová

Kniha, ktorá vyvolala medzinárodný ohlas a záujem vydavateľov. Kniha, ktorá prišla na svet za zvláštnych, dokonca tajomných okolností. Kniha, o ktorej Paulo Coelho povedal: „Náčasový príbeh o človeku, ktorý hľadal novú cestu. Je to podnetné a dojímavé rozprávanie.“ Kniha o pastierovi, ktorá vychádza aj na Slovensku, rozpráva nádherný príbeh o tom, ako jedna modlitba zmenila svet...

Autorka Joann Davisová ju objavila náhodou, keď po smrti profesora angličtiny Orlanda Roberta kúpila jeho starú usadlosť vo Vermonte. Bola to ruina, vodovodné kôhútiky tiekli a dvere škripali. Všade samé fascikly, truhlice a plno

knihi. A medzi nimi akási kniha napísaná zmiešaninou holanďčiny a angličtiny z 11. až 16. storočia. Na väzbe knihy z jemnej kože bol vytlačený obrázok pastiera a medzi stránkami listok „Treba dať preložiť“. Profesor Roberts to už nestihol, a tak Joann Davisová našla prekladateľských expertov z najvýznamnejších univerzít a rok pripravovali Knihu o pastierovi.

Príbeh o pastierovi Jošiovi sa začína na trhovisku, kde chlapca Dávida bil otec. Pastierovi prišlo chlapca ľúto, zastal sa ho, a keď ho otec vyhodil z domu, prichýlil ho. Pastier sa potuloval po krajine a chlapec ho nasledoval. Zakrátko sa k nim pridala aj bývalá otrokňa Alžbeta, ktorej starý otec rozpovedal príbeh o „novej ceste“. Pastiera jej rozprávanie zaujalo a všetci traja sa vybrali hľadať novú cestu. Cestou postupne stretli Rozprávača, Lekárniča a Slepca. Všetci traja im rozpovedali príbehy plné podobenstiev, obrazov, mravných ponaučení.

Kniha si získala čitateľov na celom svete nielen rozprávačstvom, ale najmä magickou atmosférou, ktorá z nej sála. Joann Davisová je už dlhé roky skúsená knižná redaktorka a spisovateľka. Jej knihy vyšli v Taliansku, Mexiku, Japonsku či v Indonézii. „Takáto kniha prichádza iba raz za uhorský rok,“ zhodujú sa kritici i čitatelia o knihe, ktorú autorka venovala „ľahkovážne štedrým a neúnavne láskavým“.

Text: Milan Buno – prevzaté z www.rodinka.sk

čaj o štvrtej o piatej...

Pri prastarom dube

Žiarislav

Pri prastarom dube
býva lesný muž
postel' má v kádľube
všetko spálil už
mestské odevy aj papiere
ohneň zhltoľ jak tiene
jediné čo má
je jasný duch

pri prastarom strome
býva lesný tvor
od Perúna ohneň
stráži Chranibor
košiel'ka zo žihľavy
zahalený v gubani
obeduje s hadom
les je jeho dvor

pri prastarom dreve
býva lesný chlap
nespí iba drieme
hora je mu hrad
Všeduch mu hovorí
cez ohneň aj cez vody
on posvätný les chráni
v síle dávnych rád

